

ԶԳԱՅԱԿԱՆ ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐ

Ուսումնասիրելով մեզ շրջապատող աշխարհը՝ մենք առարկաները համեմատում ենք միմյանց հետ: Այս դեպքում որպես ուղեցույց օգտագործվում են հատուկ «միջոցառումներ» կամ որոշակի արտաքին հատկությունների, առարկաների որակների ընդհանուր ընդունված նմուշներ: Ընդունված է դրանք անվանել «զգայական չափանիշներ»:

1-ից 3 տարեկան երեխաներին ծանոթացնում են հետևյալ հասկացություններին.

- գույն. աստիճանաբար ներկայացնելով 9 հիմնական գույները,
- ձև (քառակուսի, օվալ, շրջան, եռանկյուն, ուղղանկյուն),
- չափ (փոքր, միջին, մեծ),
- մայրենի լեզվի հնչյուններ,
- համ (թթու, աղի, դառը, քաղցր),
- հոտ (քաղցր, ծանր, դառը, թեթև, թարմ),
- ջերմաստիճանը (ցուրտ, տաք):

Վաղ և նախադպրոցական տարիքի երեխաների զգայական զարգացումը հուշում է, որ մինչև հինգ տարեկան հասակը նրանք կսովորեն հեշտությամբ գործել բոլոր չափանիշներով: Այնուամենայնիվ, արդեն երկու տարեկան երեխան պետք է կարողանա.

- դասավորել առարկաներ՝ ըստ 3-4 հիմնական գույների,
- համատեղել և տեղավորել՝ ըստ չափերի («մոտրյոշկա» տիկնիկը) և համակցել 4-6 օղակից բաղկացած բուրգը,
- գտնել թեթև և ծանր առարկան, տարբերակել սառը և տաք ջուրը,
- թղթի վրա գծել տարբեր գծեր՝ հորիզոնական և ուղղահայաց, երկար և կարճ:

Փոքր տարիքի երեխաների մոտ զգայական ունակությունների զարգացման վերաբերյալ պետք է հիշել, որ 2-3 տարեկանում ընկալման բոլոր ուղիները զարգանում են արագացված ռեժիմով: Երեխային ճիշտ զարգացնելու դեպքում՝ 4 տարեկանում նա կկարողանա.

- անվանել և ընտրել առարկաներ՝ ըստ 6-9 գույների,
- դասավորել խաղալիքները տարբեր չափերով, հավաքել 8 օղակից բաղկացած բուրգ,
- համեմատել երկու առարկա՝ ըստ երկարության, լայնության, բարձրության,
- հավաքել գլուխկոտրուկը կամ 6 մասի բաժանված կտրված նկարը,
- խմբավորել իրեր՝ հիմնված ընդհանուր հատկանիշի վրա,
- տարբերակել եռաչափ և հարթ երկրաչափական ձևերը,
- գծել տարբեր երկարությունների գծեր տարբեր ուղղություններով: